

Dossier: hulpmiddel of belemmering in uw praktijk?

Congres Praktijkorganisatie anno nu d.d. 13 december 2014

Mr. A.M.P. (Annemarie) Smilde, senior jurist gezondheidsrecht

Dossier: hulpmiddel of belemmering in uw praktijk?

Twee vragen staan centraal:

- **Waarom houdt u een dossier bij?**

Doel en belang

- **Wat noteert u in het dossier?**

Wet- en regelgeving, rechtspraak

DOEL EN BELANG DOSSIERVERVOERING

- Belangrijkste doelen van het dossier:
 - borging kwaliteit en continuïteit van de zorg
 - afleggen verantwoording
- Daarmee dossier ook in uw belang:
 - beperking risico op klachten, claims en geschillen en sterkere positie in procedure

Dossier: borging kwaliteit van continuïteit van de zorg

- Dossier is de basis voor uw eigen zorgverlening

én

- Voor de zorgverlening van andere betrokkenen: de mondhygiënist, de assistentes, collega-tandartsen, waarnemers en de opvolgend tandarts

Dossier: borging kwaliteit van continuïteit van de zorg

- Wat noteert u in het dossier om de kwaliteit en continuïteit van de zorg te waarborgen?
- De Wet (WGBO), de gedragsregels van de KNMT en richtlijnen, protocollen geven aan wat u moet registeren. Belangrijke richtlijnen en protocol zijn:
 - KNMT-Praktijkrichtlijn Patiëntendossier
 - KNMT-Richtlijn Opvang tandheelkundige spoedgevallen buiten kantooruren
 - Richtlijn (multidisciplinair) overdracht van medicatiegegevens in de keten
 - Protocol parodontale diagnostiek en behandeling

Wat noteren in dossier: wet- en regelgeving

- **Medische anamnese, tandheelkundige historie**
- **Actueel medicatieoverzicht, uitgeschreven recepten, allergieën**
- **Status praesens, bijvoorbeeld een gebitsdiagram**
- **Röntgenfoto's**
- **Gegevens die de tandarts met instemming van de patiënt van zijn voorganger heeft overgenomen**

Wat noteren in dossier: wet- en regelgeving

- De klacht c.q. hulpvraag
- Het uitgevoerde onderzoek/de diagnose en indicatiestelling
- Bevindingen bij extra- en intra oraal onderzoek, zoals parodontaal onderzoek (DPSI)
- Verrichtingen (zie ook hierna Regeling Mondzorg Nza)
- Röntgenonderzoek (indicatie en bevindingen)
- Rapportages van bacteriologisch onderzoek, etc.
- Modelanalyses
- Gebruikte anesthesie
- Het behandelplan (plus latere afwijkingen)

Wat noteren in dossier: wet- en regelgeving

- Informed consent (informatieverstrekking plus toestemming) bij riskante of ingrijpende behandelingen als ook behandelingen met aanzienlijke kostenconsequenties
- Informed consent voor delegatie van verrichting aan bepaalde hulpverlener, in ieder geval bij voorbehouden handelingen
- Gegevens in het kader van horizontale en verticale verwijzing

Wat noteren in dossier: wet- en regelgeving

- Verstreekte tandheelkundige adviezen en behandelingsvoorstellen, inclusief reacties van de patiënt/mate van medewerking van de patiënt
- Afspraken met patiënt om niet te behandelen, afwachtend beleid te voeren
- Geannuleerde afspraken en afspraken die niet zijn nagekomen,
- Complicaties bij behandelingen, zoals afgebroken vijl of perforatie
- Onbedoelde effecten van verrichtingen (zoals mislukte verrichtingen).

Praktijkgevallen uit tuchtspraak

RTC Zwolle 2012

- Patiënte, 13 jaar ingeschreven bij de tandarts, kwam regelmatig voor controle met tussendoor behandelingen als gaatjes vullen en plaatsing kronen. Twee keer is in dossier beperkte gebitsreiniging vermeld. Opvolgend tandarts constateert 2 jaar na laatste consult bij aangeklaagde tandarts pockets van 9 mm. Parodontoloog stelt vervolgens gegeneraliseerde chronische parodontitis vast.
- Er is geen discussie over het feit dat patiënte al parodontale problemen had toen zij bij tandarts onder behandeling was. Omdat hij niets over zijn parodontaal onderzoek heeft genoteerd, kan hij volgens tuchtcollege niet aannemelijk maken dat er eerder geen pockets waren en de parodontitis zou zijn ontstaan nadat patiënte zijn praktijk heeft verlaten.

Praktijkgevallen uit tuchtspraak

- Wat had hij wel moeten noteren volgens het Tuchtcollege:
 - specifieke pocket- dan wel parodontologische **status**.
 - overwegingen omtrent zijn beleid en over het bewust daarvan afzien op grond van de door hem uitgevoerde sonderingen.
 - **wat** hij met patiënte had besproken, niet alleen voorgestelde beleid/ behandeling, maar ook adviezen en voorlichting.

Praktijkgevallen uit tuchtrechtspraak

RTC Groningen 2010: verslaglegging van dienstdoende tandarts

- **Patiënte heeft weekend-spreekuur van tandarts bezocht wegens pijnklachten aan de achterste kies van de rechter onderkaak. Zij heeft een wortelkanaalbehandeling ondergaan, die door haar eigen tandarts moest worden afgemaakt.**
- **Tandarts krijgt waarschuwing omdat hij geen verslag aan patiënte heeft overhandigd noch dit haar eigen tandarts heeft toegestuurd. En omdat hij patiënte geen uitleg heeft gegeven over behandeling en het verloop daarvan.**

Praktijkgevallen uit tuchtrechtspraak

- Uitspraak Centraal Tuchtcollege 2014: **Verantwoordelijkheid dossierplicht tandarts in loondienst**
- Uit het dossier (patiëntenkaart/behandelkaart) moet blijken welke behandeling heeft plaatsgevonden en op basis van welke gegevens. Ook als er volgens de instructie van de werkgever (i.c. penitentiaire inrichting) een beperkte verslaglegging is en er onder tijdsdruk gewerkt moet worden, geldt nog steeds de minimumnorm dat duidelijk moet zijn welke behandeling is uitgevoerd en op basis van welke gegevens.

Dossier als basis voor verantwoording en toetsbare opstelling

- Volgens gedragsregels en tuchtrechtspraak is een tandarts bereid verantwoording af te leggen en zich toetsbaar op te stellen.
- Een goed dossier helpt u om het hoe en waarom van uw handelen/beleid uit te leggen aan de patiënt, maar ook aan de zorgverzekeraar (met inachtneming van spelregels).

Dossier als basis voor verantwoording en toetsbare opstelling

Wat noteert u in het dossier om inzicht te kunnen geven in uw handelen?

- alles wat (ook) van belang is voor kwaliteit en continuïteit van de zorg
- wat vereist is volgens regeling Mondzorg De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)
- wat volgt uit tuchtrechtelijke uitspraken

Dossier als basis voor verantwoording en toetsbare opstelling

Regeling Mondzorg van de NZa:

- basale gegevens als datum contact en behandelaar (AGB code)
- geleverde prestatie met code en gedeclareerde tarief
- kostenbegroting vooraf bij bedragen boven de 250 euro en eventuele latere aanpassingen

NB ook noteren: indicatie 'verrichtingen' (met name preventieve), overleg met zorgverzekeraar; let op verslaglegging door werknemers

Praktijkgevallen uit tuchtrechtspraak

Tuchtcollege 's-Gravenhage 2010: **notities over niet- verrichten onderzoek**

- Patiënt verwijt tandarts dat zij twee frames heeft laten maken zonder röntgenfoto's, terwijl deze gezien de slechte toestand van zijn gebit niet geïndiceerd waren.
- Tandarts heeft in het medisch dossier genoteerd dat patiënt röntgenfoto's te duur vond en klaagde over de kosten.
- Klacht ongegrond, onder meer vanwege feit dat patiënt geen röntgenonderzoek wilde.

Praktijkgevallen uit tuchtrechtspraak

RTC Zwolle 2010: informatieverstrekking wijziging behandelingsplan

- Tandarts spreekt met patiënt af nieuwe onderprothese te maken en twee implantaten in de onderkaak te plaatsen.
- Hij wijkt af van het behandelplan als blijkt dat de onderkaak te smal is om implantaten zonder meer te kunnen plaatsen: slijpt eerst deel van bovenrand onderkaak weg, stopt hiermee en verwijst patiënte terug naar kaakchirurg.
- In dossier ontbreekt aantekening van informatieverstrekking over afwijking behandelplan. Laat staan dat tandarts patiënte heeft gewezen op risico dat bij verlagen van de kaak deze te smal zou blijken voor het plaatsen van implantaten.

Praktijkgevallen uit tuchtrechtspraak

RTC Zwolle 2011: informatieverstrekking over voorgenomen ingrijpende behandeling

- Volgens patiënt heeft tandarts zonder noodzaak en overleg drie voortanden getrokken.
- Tuchtcollege: tandarts had gestelde afspraken over uitgebreide behandeling moeten registreren gezien het irreversibele karakter van de behandeling, niet alleen om discussie over informed consent te voorkomen, maar ook om voor zichzelf en eventuele vervangers vast te leggen wat hij van plan was.
- Tandarts kan aan de hand van dossier niet aantonen dat hij met patiënt extractie van drie voortanden had afgesproken. Dus gaat het RTC er vanuit dat dit niet gebeurd is.

Praktijkgevallen uit tuchtspraak

RTC 's-Gravenhage 2010: registratie informatie over gevolgen ingrijpende behandeling

- Klacht verwijt tandarts dat hij kies heeft getrokken. Patiënt had hier om gevraagd wegens aanhoudende (pijn) klachten, ook na een wortelkanaalbehandeling. Klacht na consult bij collega tandarts wegens pijnklachten en zwelling na extractie.
- Behandeling verdedigbaar, zeker nu uit de stukken blijkt (dossier) dat tandarts tevoren patiënte op de gevolgen heeft gewezen en de extractie op uitdrukkelijk verzoek van haar heeft plaatsgevonden.

Praktijkgevallen uit tuchtrechtspraak

RTC 's-Gravenhage 2012: registratie informatie over te verwachten resultaat behandeling

- Tandarts kan niet aan de hand van dossier aannemelijk maken dat zij een patiënte heeft gewaarschuwd voor groot risico dat de nieuwe kroon ten opzichte van de bestaande situatie een esthetisch onvoldoende resultaat zou opleveren, te meer nu het om een voortand ging. Klacht gegrond.

Wat leert de tuchtrechtspraak?

- **Aanleiding klacht: vaak consult in dienst, bij waarnemer of bij opvolger**
- **Relatief veel klachten over:**
 - **geen of onvolledige registratie van verstrekte informatie over te verwachten resultaat, gevolgen en risico's van behandeling; idem van niet-behandelen**
 - **gebrekkige verslaglegging behandeling patiënten met paradontale problemen**
 - **ontbreken notities over voorlichting en adviezen aan de patiënt**
- **Tuchtrechtelijke gevolgen gebrekkige verslaglegging: geen goed verweer tegen klacht over behandeling/ informed consent, risico op gegronde klacht op twee onderdelen: inhoudelijk plus dossiervoering**
 - **> risico op zwaardere maatregel**

Dossier: ter beperking risico klacht, claim en geschillen

Met een goed bijgehouden dossier

- Kunt u adequaat reageren op vragen en onvrede van patiënten en daarmee klachten, schadeclaims en discussies over uw declaratie voorkomen.

Aanleiding voor veel klachten is gebrek aan transparantie, mede door onvolledig dossier. En vragen over beleid bij opvolger wegens gebrekkig dossier.

- Staat u sterker in civiele en tuchtprocedure

Een gebrekkig dossier in tuchtzaak betekent risico op toewijzing klacht over behandeling én een tik op de vingers vanwege het dossier.

Dossier: hulpmiddel of belemmering in uw praktijk?

Investering in het dossier:

- levert (nog) betere zorg op
- leidt tot minder problemen met uw patiënten en zorgverzekeraars
- en bespaart u dus uiteindelijk tijd

